

PRESJEDNIŠTVO
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Prijelom: 30. 7. 1992.			
Org. loc.	Broj	Prilozi	Vrijednost
02	011-571		-

VIŠE JAVNO TUŽILAŠTVO
SARAJEVO

A-Broj 104/92

Dana 30.7.1992. g.

PRESJEDNIŠTVU REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

Putem tri donesene uredbe sa zakonskom snagom (o neprimjenjivanju odredaba saveznih zakona i propisa donesenih za njihovo izvršavanje na teritoriji BiH, o izmjenama i dopunama Zakona o redovnim sudovima i o preuzimanju Krivičnog zakona SFRJ) izvršeno je ukinje vojnih sudova, tako što su istovremeno redovni sudovi postali nadležni za sudjenje izvršiocima krivičnih djela iz nadležnosti vojnih sudova. Dakle, shodno tim uredbama sa zakonskom snagom redovni sudovi su sada nadležni za sudjenje civilnim licima, građanskim licima na službi u Oružanim snagama BiH i ratnim zarobljenicima, a vezano za sve radnje iz člana 13. i 14. ranijeg Zakona o vojnim sudovima.

Isto tako, odredjivanje pritvora protiv vojnih lica ili građanskog lica na službi u Oružanim snagama za krivična djela iz nadležnosti ranijih vojnih sudova, sada je u nadležnosti redovnih sudova, kao i organa unutrašnjih poslova, ali samo u trajanju od tri dana. Shodno sadržini i važnosti navedenih uredbi sa zakonskom snagom, odluke o odredjivanju pritvora protiv civilnih lica za krivična djela iz nadležnosti vojnog suda, više ne može donijeti ni bilo koji vojni starješina kao ni ovlašćena lica iz Vojne policije, nego je i za takvu odluku isključivo nadležan redovni sud.

Isti je slučaj i sa vojnim zatvorima koji više, kao ustanova, po zakonu ne postoje.

Dopisom od 17.6.1992. i 22.7.1992. godine, upućenim na ruke ministra Jerka Doke i komandanta Sefera Halilovića, ukazao sam na pojavu kriminalnog ponašanja lica sa oznakama vojne policije, sa posebnim osvrtom na nezakonita ponašanja u vezi sa privodjenjem i pritvaranjem građana, uglavnom srpske nacionalnosti, istakavši da takvo ponašanje sadrži obilježja krivičnog djela, da pripadnici Vojne policije takve radnje vrše zbog nepoznavanja zakonskih propisa (po mome uvjerenju), te da je neophodno ta lica sa time upoznati, a istovremeno tražiti da se nadležnost Vojne policije zakonski uredi.

S obzirom na to da se i dalje vrši privodjenje i pritvaranje građana uglavnom srpske nacionalnosti u tzv. vojne zatvore, da je u posljednje vrijeme učestalo traganje porodica jednog broja građana koji su odvedeni iz kuća - stanova od lica sa oznakama pripadnika Vojne

policije, kojima se zameo svaki trag, da je došlo i do pojave pronalazanja leševa na teritoriji koju kontrolišu Oružane snage BiH, čiji se identitet, zbog njihove izmasakriranosti u pravilu ne može utvrditi, te da je sve prisutnije nezadovoljstvo i nespokojstvo građana, posebno srpske nacionalnosti, zbog svih ovih pojava, nalazim za potrebno da i vas, kao Vrhovnu komandu Oružanih snaga Republike BiH u ratnom stanju, sa ovakvom situacijom upoznam.

Imamo razumijevanja za sve vaše druge obaveze u trenutnoj ratnoj situaciji, međutim, budite uvjereni da je rješavanje ovoga problema takodje prioritarno, jer od njega direktno zavisi spokojstvo ne samo dijela stanovništva srpske nacionalnosti koji nije uzeo učešće u ratu na strani agresora, nego i ostalog dijela stanovništva svih nacionalnosti, a što će se odraziti i na povjerenje naroda u vaše želje izražene kroz donesenu Platformu.

Radi toga, a s obzirom na to da ne postoje zakonske odredbe koje odredjuju egzistiranje, nadležnost i rad Vojne policije, kao i postojanje tzv. vojnih zatvora, da je postojeće djelovanje lica u tim vojnim formacijama nezakonito i da su nadležne starješine u Oružanim snagama BiH o tome blagovremeno obaviještene, na sadašnjoj funkciji javnog tužioca, a radi zaštite interesa društvene zajednice, biću prinudjen da pokrenem krivični postupak protiv svih lica koja u tim nezakonitostima budu učestvovali ili prikrivali izvršioce tih nezakonitosti, ukoliko se hitno ne reguliše status i nadležnost Vojne policije.

S poštovanjem!

Prilog:

- dopis ministru Jerku Doki
- dopis Seferu Haliloviću

VIŠE JAVNO TUŽILAŠTVO
S A R A J E V O

Broj: A. 83/92

Dana 17.6.1992. godine

MINISTARSTVO ZA NARODNU ODBRANU BiH

- na ruke Komandanta TO BiH -

S A R A J E V O

Putem informacije Ministarstva za unutrašnje poslove Republike BiH (juni 1992. godine) obaviješteni smo o pojavi naglog porasta svih oblika kriminaliteta, sa naznačenjem da se kao učesnici krivičnih djela, između ostalih učinilaca, pojavljuju i lica sa oznakama Teritorijalne odbrane i Vojne policije.

U pravilu radi se o krivičnim djelima protiv imovine (teške kradje, razbojništva i dr.), koje su često praćene nasilničkim ponašanjem i fizičkim maltretiranjem žrtve.

Ukazujemo na 6 takvih slučajeva, naznačenih u toj informaciji:

- Grupa pripadnika TO sa oznakama Vojne policije 9.5.1992. godine ubila je dvije bombe u restoran "Bazar" - Ul. Kranjčevićeva br. 18, nakon čega su opljačkali izvjesnu količinu prehrambenih artikala, tehničke robe, umjetničkih slika i alkohola.

- Iz stana Žerajić Desanke - Ul. Braće Vujičića br. 7, pripadnici TO sa oznakama Vojne policije 12.5.1992. godine opljačkali su 520 švajcarskih franaka, 1000 DM, 114 dolara i 30.000 dinara.

- Grupa pripadnika TO sa oznakom Vojne policije 9.5.1992. godine provalili su i uselili u stan Gackić Safije - Ul. 6. novembra br. 23.

- U Ul. Kidričeva br. 3, pripadnici Vojne policije su 13.5. 1992. godine, uz grube fizičke napade, od doktora Bezdob Cera oduzeli pištolj, bez izdavanja potvrde o izuzimanju naoružanja.

- Grupa pripadnika Vojne policije koji obarbadjuju predsjednika Skupštine opštine Stari Grad 8.5.1992. godine, opljačkali su magacin preduzeća "Bosnaplod". Pokradena roba je kasnije organizirano prodavana na pijaci.

- Vojna policija TO je od profesora Vukanović Pradraga 14.5. 1992. godine, otela 200 DM i 100 švicarskih franaka.

- Grupa pripadnika TO 18.5.1992. godine provalila je u Odjeljenje klinike za plućne bolesti - Ul. Dositejeva br. 4. i iz nje opljačkali sanitetski materijal.

Na užem području Grada Sarajeva opljačkana je većina prodavnica i magacina, a mnogi građani izjavljuju da su lično gledali da ovakve objekte provaljuju uniforisaná lica sa oznakama TO i Vojne policije TO.

Pošto se radi o teškim krivičnim djelima i pošto njihovi izvršioi (po ličnom uvjerenju radi se o malom broju tih lica) takvim ponašanjem nanose ogromnu štetu teško postignutom ugledu pripadnika ovih časnih vojnih formacija naše republike, praktično čineći isto što rade i pripadnici agresora na području Sarajeva i drugih okupiranih dijelova Republike, potrebno je da nam Vaši ovlašteni komandanti ili starješine formacija Teritorijalne odbrane i Vojne policije, dostave podatke o tim licima, kao i sve dokaze, materijalne ili subjektivne prirode, o njihovom učešću u tim radnjama, a sve radi pokretanja krivičnog postupka protiv tih lica. To se odnosi i na sve druge kriminalne slučajeve, koji nisu obuhvaćeni ovim dopisom, a gdje se kao izvršioi pojavljuju pripadnici TO ili Vojne policije. Uvjereni smo, a s obzirom na naprijed navedeno, da je u interesu i vašeg ministarstva da takve osobe ne budu u sastavu spomenutih formacija i da se podvrgnu krivičnom gonjenju, čime će ugled pripadnika TO i Vojne policije na najbolji način biti sačuvan.

Napominjemo, da čin neprijavlivanja krivičnog djela ili učinioa krivičnog djela, povlači krivičnu odgovornost u smislu čl. 188. Krivičnog zakona Republike BiH.

Akutan je i problem privođenja i zatvaranja građana od strane pripadnika Vojne policije TO, koji na takav oblik djelatnosti nisu zakonom ovlašteni, bez obzira na razloge zadržavanja građana u pritvoru.

Po važećem, preuzetom, Zakonu o krivičnom postupku, kao i izvršenim izmjenama toga zakona, donesenim uredbama sa zakonskom snagom, pravo na određivanja i zadržavanja građana u pritvoru, kao osumnjičenih izvršilaca krivičnog djela, više nemaju ni organi unutrašnjih poslova, nego je to pravo isključivo u nadležnosti sudova, po strogo propisanoj zakonskoj proceduri.

Pošto takve ranje pripadnika Vojne policije TO sadrže obilježja krivičnog djela protivpravnog lišenja slobode iz čl. 52. Krivičnog zakona RBiH i pošto su one, po mom uvjerenju, isključivo posljedica nepoznavanja zakona od strane tih lica i posljedica ubjedjenja da tim radnjama doprinose što bržem porazu agresora, a ne posljedica zloupotrebljavanja pozicije u kojoj se nalaze, potrebno je da komandnom kadru Vojne policije TO i njenim pripadnicima ukažete na takvo nezakonito postupanje, sa naznačenjem da sumnjiva lica, po otkrivanju, privedu u Centar službi bezbjednosti.

Pošto je trenutno sporna nadležnost Vojne policije, vjerujem da će i prednji navodi biti korisni za što hitnije i sveobuhvatnije zakonsko rješavanje te nadležnosti, u kojem će učestvovati i vaše ministarstvo, naročito i kad je u pitanju nadležnost za pretresanje stánova i lica po sada važećem Zakonu o krivičnom postupku RBiH.

S poštovanjem

VIŠE JAVNO TUŽILAŠTVO
S A R A J E V O

Broj A. 83/92

Dana 22.7.1992. g.

MINISTARSTVO ZA NARODNU ODBRANU

- na ruke ministra Doko Jerka -

S A R A J E V O

Dopisom br. A. 83/92 od 17.6.1992. godine obavijestili smo vas o pojavi naglog porasta kriminaliteta, sa naznačenjem da se kao učesnici u izvršenju teških krivičnih djela nerijetko pojavljuju i lica sa oznakom teritorijalne odbrane i vojne policije.

U tu svrhu naveli smo vam i 8 takvih slučajeva sa zahtjevom (čl. 153. st. 3. preuzetog Zakona o krivičnom postupku) da nam dostavite podatke o tim licima, kao i sve materijalne dokaze, koje u vezi s tim slučajevima imate.

Medjutim, do danas od vas nismo dobili nikakvo obavještenje, bez obzira što takva lica u vašim redovima nanose ogromnu štetu ugledu armije BiH i njene vojne policije i bez obzira što je taj kriminal u posljednje vrijeme postao drastičniji jer se završava i ubistvima.

Osim toga, i dalje egzistiraju hapšenja lica uglavnom srpske nacionalnosti od strane lica sa oznakama vojne policije, njihovo pritvaranje i zadržavanje u pritvoru, premda je na takav vid ograničenja slobode građana isključivo nadležan MUP i redovni sud i premda smo se, u vezi s tom negativnom pojavom već upoznali. Napominjemo da je ovo tužilaštvo, istina nezvanično, obaviješteno o tome da postoje i privatni zatvori u kojima se uhapšena lica zlostavljaju, a i ubijaju, što potvrđuje i jedan broj pronadjenih ljudskih leševa na područjima koja su pod kontrolom armije i vojne policije BiH. Ubijedjen sam da su izvršioци tih krivičnih djela osobe koje su se otrgle iz vaše kontrole i kontrole vaših potčinjenih starješina i da ste i vi zainteresovani da takva lica napuste vaše redove i budu kažnjena za izvršena zlodjela. Postupci takvih lica, vezano za čin zlostavljanja i ubijanja, ništa se ne razlikuju od postupaka agresora prema civilnom stanovništvu. U javnosti se govori o privatnom zatvoru osobe pod nadimkom "Kruško", koja je pripadnik armije BiH.

Shodno svemu naprijed navedenom, na osnovu odredbe čl. 153. st. 3. preuzetog Zakona o krivičnom postupku, potrebno je odmah da nam dostavite podatke o takvim izvršioциma krivičnih djela, a ukoliko te podatke nemaju vaše službe, odnosno, ukoliko vam ništa nije poznato o spomenutim događajima, takodje je potrebno da nas obavijestite.

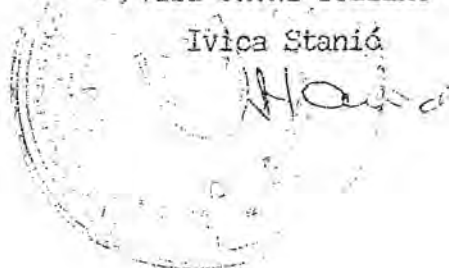
S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

- Ministru odbrane Doko Jerku
- Komandantu Seferu Haliloviću

VIŠI JAVNI TUŽILAC

Ivica Stanić

VIŠE JAVNO TUŽILAŠTVO
SARAJEVO

Broj A. 83/92

Dana 22.7.1992. g.

MINISTARSTVO ZA NARODNU ODBRANU
- na ruke komandanta Sefera Halilovića -

SARAJEVO

Dopisom br. A. 83/92 od 17.6.1992. godine obavijestili smo vas o pojavi naglog porasta kriminaliteta, sa naznačenjem da se kao učesnici u izvršenju teških krivičnih djela nerijetko pojavljuju i lica sa oznakom teritorijalne odbrane i vojne policije.

U tu svrhu naveli smo vam i 8 takvih slučajeva sa zahtjevom (čl. 153. st. 3. preuzetog Zakona o krivičnom postupku) da nam dostavite podatke o tim licima, kao i sve materijalne dokaze, koje u vezi s tim slučajevima imate.

Medjutim, do danas od vas nismo dobili nikakvo obavještenje, bez obzira što takva lica u vašim redovima nanose ogromnu štetu ugledu armije BiH i njene vojne policije i bez obzira što je taj kriminal u posljednje vrijeme postao drastičniji jer se završava i ubistvima.

Osim toga, i dalje egzistiraju hapšenja lica uglavnom srpske nacionalnosti od strane lica sa oznakama vojne policije, njihovo pritvaranje i zadržavanje u pritvoru, premda je na takav vid ograničenja slobode građana isključivo nadležan MUP i redovni sud i premda smo se, u vezi s tom negativnom pojavom već upoznali. Napominjemo da je ovo tužilaštvo, istina nezvanično, obaviješteno o tome da postoje i privatni zatvori u kojima se uhapšena lica zlostavljaju, a i ubijaju, što potvrđuje i jedan broj pronađenih ljudskih leševa na područjima koja su pod kontrolom armije i vojne policije BiH. Ubijedjen sam da su izvršioc tih krivičnih djela osobe koje su se otrgle iz vaše kontrole i kontrole vaših potčinjenih starješina i da ste i vi zainteresovani da takva lica napuste vaše redove i budu kažnjena za izvršena zlodjela. Postupci takvih lica, vezano za čin zlostavljanja i ubijanja, ništa se ne razlikuju od postupaka agresora prema civilnom stanovništvu. U javnosti se govori o privatnom zatvoru osobe pod nadimkom "Kruško", koja je pripadnik armije BiH.

Shodno svemu naprijed navedenom, na osnovu odredbe čl. 153. st. 3. preuzetog Zakona o krivičnom postupku, potrebno je odmah da nam dostavite podatke o takvim izvršiocima krivičnih djela, s ukoliko te podatke nemaju vaše službe, odnosno, ukoliko vam ništa nije poznato o spomenutim događajima, takodje je potrebno da nas obavijestite.

S poštovanjem,

VIŠE JAVNO TUŽILAŠTVO

Ivica Stanić

DOSTAVLJENO:

- Ministru odbrane Doko Jerku
- Komandantu Seferu Haliloviću